

MUKA SEPULUH

DARI KACA MATA

Dr Muhammad Razak Idris
Ketuausaha Majlis Dakwah Negara (KADAM)
dan penyarah di Fakulti Pengajian Islam
Universiti Kebangsaan Malaysia

Pendidikan Islam dalam bentuk formal mula berkembang setelah beberapa ordinan pelajaran diperkenalkan"

Pendidikan Islam setaraf dengan mata pelajaran lain dan diberi kemudahan sama dalam proses penerapannya kepada pelajar"

Konsep Islam sebagai rahmat kepada seluruh kehidupan dan alam hendaklah dijadikan tasawur baru dalam agenda pembangunan pendidikan Islam di abad kini"

Memperkasa pendidikan Islam negara

Pendidikan Islam ialah wasilah bagi proses menerapkan prinsip dan nilai-nilai keagamaan ke dalam segenap dimensi kehidupan. Cita-cita bagi membina individu dan masyarakat yang menjadikan agama sebagai panduan kehidupan tidak akan dapat dicapai sekiranya pendidikan Islam sebagai wasilahnya berada dalam keadaan yang lemah.

Pada perbincangan bertajukan ke arah memperkasa pendidikan Islam di Malaysia yang dianjurkan Majlis Alumni Pengajian Islam Kebangsaan (MAPIK), Fakulti Pengajian Islam Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), Persatuan Alumni Fakulti Pengajian Islam UKM, Persatuan Bekas Siswa Kolej Islam Malaya dan Majlis Dakwah Negara (MDN) baru-baru ini di Bangi, pakar pendidikan bersepakat iaitu agenda memperkasa pendidikan Islam adalah tanggungjawab berterusan dan seharusnya menjadi satu cita-cita bersama yang menyatupadukan umat Islam.

Pendidikan Islam di Malaysia telah melalui fasa perkembangannya yang dinamik. Perkembangan itu, menurut Dekan Fakulti Pengajian Islam, UKM, Prof Dr Wan Kamal Mujari, sebagai proses 'meregaji kepada mengkaji'. Dalamerti kata lain, sebelum pendidikan Islam secara formal berkembang hari ini, amalan kependidikan Islam adalah secara tidak formal menerusi tradisi mengaji.

Tradisi ini masih terus berkembang di desa tertentu, apabila ada imam dan guru agama mendidik kanak-kanak belajar membaca al-Quran secara sukarela atau dengan jumlah upah minimum. Proses mengaji yang biasanya berlaku di masjid, surau dan rumah, amat berkesan sekali dalam membina jati diri dan mendekatkan generasi muda Islam kepada al-Quran iaitu sumber utama pendidikan Islam.

Pendidikan bentuk formal
Pendidikan Islam dalam bentuk formal mula berkembang setelah beberapa ordinan pelajaran diperkenalkan sebelum dan selepas merdeka. Pendidikan Islam dikenali dalam sistem pendidikan kebangsaan sebagai pelajaran Agama Islam. Selepas Akta Pendidikan Kebangsaan 1996 (AKTA 550) diperkenalkan, pendidikan Islam terus diupayakan dalam sistem pendidikan kebangsaan secara profesional di sekolah seluruh negara. Pendidikan Islam setaraf dengan mata pelajaran lain dan diberi kemudahan sama dalam proses penerapannya kepada pelajar.

Pendidikan Islam hari ini dilaksanakan pelbagai pihak sama ada kerajaan, swasta atau institusi rakyat dalam bentuk formal dan tidak formal. Peranan sekolah agama rakyat, sekolah agama rakyat persendirian (sekolah pondok), sekolah agama swasta dan maahad tahfiz yang kebanyakannya

diwujudkan institusi rakyat, banyak menyumbang kepada pembangunan pendidikan Islam.

Kerajaan pula memperkukuhkan peranan menerusi penubuhan sekolah berkongsep seperti Sekolah Agama Kebangsaan (SMKA/SRKA), Sekolah Agama Negeri dan Sekolah Agama Bantuan Kerajaan (SABK). Peranan masjid dan surau juga tidak ketinggalan dalam menggerakkan proses dan agenda memperkasa pendidikan Islam di negara kita.

Kemakmuran negara dan kesedaran masyarakat yang semakin menyeluruh telah beri ruang dan potensi kepada pendidikan Islam untuk berkembang maju sebagai satu sistem lengkap. Fasa baharu peringkat 'pengkajian' pendidikan Islam kini dilaksanakan menerusi institusi pendidikan tinggi yang dibangunkan dengan amat pesat. Peranan kolej universiti dan di peringkat negeri, perubahan universiti Islam seperti Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM), Universiti Sains Islam Malaysia (USIM), Kolej Universiti Islam Selangor (KUIS) sebagai contoh adalah antara institusi formal yang banyak menjalankan kegiatan pengkajian kependidikan Islam.

Fakulti Pengajian Islam di universiti tempatan seperti Fakulti Pengajian Islam di UKM dan Akademi Pengajian Islam di Universiti Malaya juga main peranan penting dalam bidang pengkajian ilmu Islam. Kepesatan pembangunan pendidikan Islam ini perlu dibanggakan dan dipertahankan.

Namun, masih banyak ruang perlu diperkasa secara berterusan sama ada dalam bentuk formal atau tidak formal. Memandangkan kepentingannya sebagai wasilah perubahan masyarakat, pendidikan Islam dilihat antara mekanisme yang mampu jadi bertentangan kepada generasi muda dan masyarakat keseluruhannya berdepan dengan pelbagai cabaran baru di bidang politik, ekonomi dan sosial masa kini seperti perpecahan umat Islam, gejala rasuah tidak berkeseluruhan serta pelbagai permasalahan sosial yang melanda anggota masyarakat.

Dalam hubungannya, agenda pemerikasaan pendidikan Islam bererti satu usaha berterusan memperkukuh kandungan pem-

belajaran, kualiti penyampaian, keberkesanan penerapan, kemahiran pentadbiran, kemudahan prasarana, kemajuan rujukan serta kepelibagaian tawaran pengajian yang boleh membahayakan segenap lapisan masyarakat.

Seruan penting ke arah perbaikan

Antara seruan penting ke arah memperkasa pendidikan Islam hari ini ialah seruan supaya kandungan pengajian Islam diterapkan secara formal dan tidak formal dinilai semula supaya sejajar dengan keperluan kehidupan hari ini yang serba mencabar. Misalnya, Penyandang Kursi Sultan Mizan di Universiti Sultan Zainal Abidin (UNISA), Datin Dr Ismail Ibrahim, Penyandang Kursi Sultan Mizan di Universiti Sultan Zainal Abidin (UNISA) mengajuk satu usaha besar-besaran dilaksanakan supaya sebahagian kandungan pengajian Islam yang dimulakan hari ini ditingkatkan dari tahap yang terlalu menumpu kepada ritual yang berbentuk formal atau ritual keagamaan ke arah pengukuh nilai dan nilai-nilai Islam bersifat universal dan sejajar.

Konsep Islam sebagai rahmat kepada seluruh kehidupan dan alam hendaklah dijadikan tasawur baru dalam agenda pembangunan kandungan pendidikan Islam di abad kini. Seruan lain ialah supaya program pendidikan Islam berbentuk sebarang hujat dipulihkan menerusi satu program bermotif dan dilaksanakan oleh institusi kerajaan atau rakyat.

Syar lain yang penting bagi memperkasa pendidikan Islam ialah pembangunan komitmen guru yang ikhlas dan berfikir, rajakan ilmiah yang mudah diperolehi dan mudah serta kepentingan membina teknologi kependidikan Islam menerusi e-pembelajaran. Satu kongres pendidikan Islam di Malaysia diterajui diadakan bagi mengukuhkan seruan pelaburan pendidikan Islam bertajuk 'Nilai dan merencanakan masa depan kerja bersama demi kejayaan dan ketahananannya pada masa depan'.

Penulis berminat untuk dihubungi. Datuk Lee Cheng Wei, Ketua Penubuhan dan Unit Pengajian Islam dengan Pengajian Islam UKM, 011-3211-1111. Fax: 03-8951-1111. E-mail: lee@ukm.edu.my